

دفترچه شماره ۱

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۱
۴ آبان ۱۴۰۳

پرسشنامه

اختصاصی علوم انسانی

مدت پاسخ‌گویی	محتوای آزمون	تا سؤال	از سؤال	تعداد سؤال	مواد امتحانی	ردیف
۲۰ دقیقه	فصل ۱ درس ۱ (صفحه ۱۱ تا ۲۲)	۱۵	۱	۱۵	ریاضی و آمار (۲)	۱
۲۵ دقیقه	سنایش و درس ۱ و ۲ (صفحه ۱۰ تا ۲۵)	۳۵	۱۶	۲۰	علوم و فنون ادبی (۲)	۲
۱۰ دقیقه	درس ۱ و ۲ (صفحه ۱۸ تا ۲۳)	۴۵	۳۶	۱۰	جامعه‌شناسی (۲)	۳
۱۰ دقیقه	درس ۱ و درس ۲ تا ابتدای دوره نوجوانی (صفحه ۸ تا ۵۲)	۵۵	۴۶	۱۰	روانشناسی	۴
۶۵ دقیقه	مدت پاسخ‌گویی:			۵۵	تعداد کل سؤال:	

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

ریاضی و آمار

مدت پاسخ‌گویی: ۲۰ دقیقه

۱. نقیض چه تعداد از گزاره‌های زیر درست است؟

(الف) $5\sqrt{2} - 7$ عددی منفی است.

(ب) نام دیگر نمودار راداری، نمودار تار عنکبوتی است.

(ج) معادله $x^2 + x + 3 = 0$ دو ریشه حقیقی دارد.(د) $-\frac{2}{9} < -\frac{1}{5}$

(۱) ۱	(۲) ۲	(۳) ۳	(۴) ۴
-------	-------	-------	-------

۲. گزاره $(p \vee q) \wedge \sim(\sim p \wedge q)$ با کدام گزاره هم‌ارز است؟

(۱) q	(۲) p	(۳) $\sim p$	(۴) F
-------	-------	--------------	-------

۳. گزاره «اگر $\frac{1}{p} + 2$ مربع کامل است آنگاه .....» نادرست است. جای خالی کدام است؟(۱) برای هر عدد طبیعی n ، 2^n زوج است.

(۲) ۹۱ عددی اول نیست.

(۳) $\sqrt{2^2 + 3^2}$ گویا است.

(۴) عدد ۲۰ مرکب است.

۴. اگر $p \vee q \equiv F$ باشد، ارزش گزاره $(p \Rightarrow \sim q) \wedge (q \Leftrightarrow p)$ کدام است؟

(۱) p	(۲) q	(۳) T	(۴) F
-------	-------	-------	-------

۵. ارزش گزاره $p \Leftrightarrow (p \Rightarrow \sim p)$ کدام است؟

(۱) F	(۲) T	(۳) p	(۴) $\sim p$
-------	-------	-------	--------------

۶. نقیض گزاره شرطی $p \Rightarrow \sim q$ کدام است؟

(۱) $q \Rightarrow \sim p$	(۲) $p \vee q$	(۳) $p \wedge q$	(۴) $\sim p \wedge \sim q$
----------------------------	----------------	------------------	----------------------------

۷. با توجه به جدول زیر به جای $\square$ و $\triangle$ و $\bigcirc$ به ترتیب از راست به چپ چه ارزش‌هایی باید قرار دهیم؟

p	$\sim q$	$\sim p \Leftrightarrow q$	$\sim p \wedge q$	$p \Rightarrow \sim q$
$\square$	F	$\triangle$	T	$\bigcirc$

(۱) T, T, T

(۲) F, F, T

(۳) F, T, T

(۴) T, T, F

۸. در جدول نتیجه $p \Rightarrow (q \Rightarrow r)$ نسبت درست به نادرست کدام است؟

(۱) $\frac{5}{3}$	(۲) ۷	(۳) ۳	(۴) ۶
-------------------	-------	-------	-------

۹. نقیض گزاره $(a^2 + 1 > 0)$ کدام نیست؟(۲) $a^2 + 1 \leq 0$ (۱) $a^2 + 1 < 0$ (۴) $a^2 + 1$ یک عبارت نامثبت است.(۳) چنین نیست که $a^2 + 1 > 0$

۱۰. کدام جمله نادرست است؟

(۱) ترکیب عطفی وقتی درست است که هر دو درست باشند.

(۲) ترکیب فعلی وقتی نادرست است که هر دو نادرست باشند.

(۳) ترکیب شرطی وقتی نادرست است که مقدم نادرست و تالی درست باشد.

(۴) ترکیب دوشروطی وقتی درست است که هر دو گزاره هم‌ارز باشند.

۱۱. اگر $\sim p \wedge q$ ارزشی درست داشته باشد، ارزش گزاره $(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$ با کدام گزاره هم‌ارز است؟

(۱) F	(۲) T	(۳) $q \vee p$	(۴) $\sim p \vee q$
-------	-------	----------------	---------------------

۱۲. آخرین ستون جدول ارزشی گزاره $p \sim (p \Rightarrow q) \wedge p$ کدام است؟

ن
ن
ن
د

(۴)

د
د
د
ن

(۳)

د
ن
ن
د

(۲)

ن
ن
د
د

(۱)

۱۳. کدام عبارت شرطی به حالت انتفای مقدم صحیح می‌باشد؟

(۱) اگر ۲ زوج باشد آنگاه ۲۹ عددی اول است.

(۲) اگر ۲۵ مربع کامل باشد، آنگاه ۹۹ اول نیست.

(۳) اگر ۲۷ اول باشد، آنگاه کتاب ارغنون نوشته افلاطون است.

(۴) اگر ایران در غرب آسیا باشد، آنگاه عبارت X نامنفی است.

۱۴. اگر p و $q \sim$ هر دو درست باشد و r دلخواه باشد، گزاره مرکب $[(p \wedge q) \vee r]$ هم‌ارزش کدام گزینه است؟

F (۴)

T (۳)

r (۲)

$\sim r$ (۱)

۱۵. اگر دو گزاره ساده دیگر به گزاره مرکب ما اضافه شود، جدول ارزش ۳۲ ردیف خواهد داشت. جدول ارزش اولیه چند ردیف دارد؟

۶۴ (۴)

۱۶ (۳)

۸ (۲)

۳ (۱)

مدت پاسخ‌گویی: ۲۵ دقیقه

علوم و فنون ادبی

۱۶. از میان آثار زیر، چند اثر به نثر نوشته شده‌اند؟

«نفحات الانس، فیه مافیة، موش و گربه، بوستان، مرصادالعباد، جامع التواریخ، المعجم، صدپند، جمشید و خورشید، عشاق‌نامه، تذکره دولتشاه»

۸ (۴)

۹ (۳)

۶ (۲)

۷ (۱)

۱۷. شعر زیر سروده کدام شاعر است و او در چه قرن می‌زیست؟

کای شده مستغرق دریای عشق

عاشق و معشوق در این پرده کیست؟

گفت که ای محو امید و هراس

اول و آخر همه عشق است و بس»

(۲) فخرالدین عراقی - قرن هفتم

(۴) مولوی - قرن هفتم

«گفت به مجنون صنمی در دمشق

عشق چه و مرتبه عشق چیست؟

عاشق یکرنگ و حقیقت‌شناس

نیست به‌جز عشق در این پرده کس

(۱) ابن‌بیمین - قرن هشتم

(۳) جامی - قرن نهم

۱۸. کدام گزینه درست است؟

(۱) بزرگانی چون عطار نیشابوری، نجم‌الدین رازی و کمال‌الدین اسماعیل در یورش ویرانگر مغولان کشته شدند.

(۲) مرصادالعباد و تاریخ و صف از نمونه نثرهای پیچیده قرن هفتم می‌باشند.

(۳) زبان شعری تمام شعرای قرن هشتم به سستی گرایید.

(۴) در زمان بایسنقر میرزا هنرمندان قرآن کریم و شاهنامه فردوسی را به خط خوش نگاشتند.

۱۹. اطلاعات زیر به ترتیب مربوط به کدام آثار هستند؟

الف) این کتاب شرح احوال بیش از صد تن از شاعران ایرانی از آغاز تا زمان مؤلف است.

ب) نثر این کتاب در مقدمه مصنوع و در اصل کتاب ساده و عالمانه است.

ج) در این کتاب ناهنجاری‌های اجتماعی به شیوه طنز و تمثیل بیان شده است.

د) این کتاب به شیوه تذکره‌الاولیای عطار در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان نوشته شده است.

(۱) نفحات الانس - المعجم - رساله دلگشا - تذکره دولتشاه

(۲) تذکره دولتشاه - المعجم - موش و گربه - نفحات الانس

(۳) نفحات الانس - تاریخ گزیده - موش و گربه - تذکره دولتشاه

(۴) تذکره دولتشاه - تاریخ گزیده - رساله دلگشا - نفحات الانس

۲۰. در کدام گزینه تمامی افراد در قرن هشتم می زیستند؟

- ۱) حافظ - ابن یمین - خواجهی کرمانی - سلمان ساوجی
- ۲) عبید زاکانی - خواجهی کرمانی - شاه نعمت‌الله ولی - حمدالله مستوفی
- ۳) نجم دایه - حمدالله مستوفی - سلمان ساوجی - سعدی
- ۴) خواجهی کرمانی - عبید زاکانی - حمدالله مستوفی - جامی

۲۱. نام پدیدآورنده چند اثر در برابر آنها نادرست آمده است؟

«بهارستان: سعدی، تذکره دولتشاه: امیرعلیشیر نوایی، تاریخ گزیده: حمدالله مستوفی، جمشید و خورشید: فخرالدین عراقی، جامع‌التواریخ: خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی، تاریخ جهانگشا: عبید زاکانی، مکاتیب: مولانا، مرصادالعباد: نجم دایه، اخلاق‌الاشراف: شاه نعمت‌الله ولی»

- ۳ (۱)   ۴ (۲)   ۵ (۳)   ۶ (۴)

۲۲. توضیح نوشته شده در برابر کدام فرد نادرست است؟

- ۱) خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی: اقدام مهم فرهنگی او، تأسیس عمارت ربع رشیدی در تبریز بود.
- ۲) سلمان ساوجی: در غزل توجه خاصی به سعدی و مولانا داشته است.
- ۳) خواجهی کرمانی: غزل‌های حافظ بر او تأثیر گذاشته و چند مثنوی به پیروی از نظامی سروده است.
- ۴) ابن یمین: شاعر عصر سربداران که قدرت شاعری خود را در قطعات اخلاقی آشکار ساخت.

۲۳. کدام یک از آثار زیر تقلیدی نیست؟

- ۱) مجالس سبعة   ۲) تحفة الاحرار   ۳) جمشید و خورشید   ۴) بهارستان

۲۴. کدام یک از ابیات زیر براساس الگوی هجایی زیر است؟

« U / --- U / --- U »

- ۱) اگر تن‌دبادی برآید ز کنج
- ۲) مرا کز عشق تو دیوانه گشتم
- ۳) اگر بر جای من گیری گزیند دوست حاکم اوست
- ۴) این زمان جان دامنم برتافته است

۲۵. تعداد پایه‌های آوایی کدام گزینه بیشتر از دیگر گزینه‌هاست؟

- ۱) میان ماه من تا ماه گردون
- ۲) تا به کرم خرده‌نگیری که من
- ۳) مورد آزاده در میان گروه
- ۴) چو این کاخ دولت بپرداختم

۲۶. جداسازی پایه‌های آوایی و تقطیع مصراع‌ها در کدام گزینه به درستی شکل گرفته است؟

۱) امشب سبک‌تر می‌زنند این طبل بی‌هنگام را

ام شب س بک تر	می ز ن ن دین	طب ل بی هن	گام را
---------------	--------------	------------	--------

۲) در این سرای بی‌کسی، کسی به در نمی‌زند

د رین س	را ی بی ک	سی ک سی ب	در ن می ز ند
---------	-----------	-----------	--------------

۳) سلسله پیوند گلوی قلم

سل س ل پی	ون د گ لو	ی ق لم
-----------	-----------	--------

۴) خدایا به خواری مران از درم

خ دا یا	ب خا ری	م ران از	د رم
---------	---------	----------	------

۲۷. وزن کدام گزینه با دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

- ۱) فروغ جمالت نظر بر نتابد
- ۲) مرا صبح‌دم شاهد جان نماید
- ۳) شکفته شد گل از باد خزانگی
- ۴) چو خاک سیاه را دهی آب روشن

صفات خیالت خبر بر نتابد
دم عاشق و بوی پاکان نماید
تو در باد خزانگی بی‌زیانی
به سالی گلی بردهد بوستانت

۲۸. الگوی هجایی کدام بیت در برابر آن نادرست آمده است؟

- (۱) مهرگان آمد گرفته فالش از نیکی مثال: -- U / -- U / -- U / -- U / -- U
- (۲) گر از عشقش دلم باشد همیشه زیر بار اندر: --- U / --- U / --- U / --- U / --- U
- (۳) چه آزاد و بنده چه خرد و چه زنده: -- U / -- U / -- U / -- U / -- U
- (۴) سپهسالار ایران کز کمانش: --- U / --- U / --- U / --- U / --- U

۲۹. واژگان کدام گزینه می‌توانند به ترتیب در جاهای خالی قرار بگیرند؟

- «ای که گفتی هیچ ..... چون فراق یار نیست»
 (۱) حسرت - سایه‌ای (۲) کاری - از این
- گر ..... وصل باشد همچنان دشوار نیست»
 (۳) هجرانم - نسیمی (۴) دردی - گمانم

۳۰. وزن کدام یک از مصراع‌ها با یکدیگر یکسان هستند؟

- (الف) شراب از دست خوبان سلسبیل است
 (ب) اگر سروی به بالای تو باشد
- (ج) مرا راحت از زندگی دوش بود
 (د) چه کند بنده که گردن نهد فرمان را
- (ه) در اقصای عالم بگشتم بسی
 (و) مبارک‌تر شب و خرم‌ترین روز
- (۱) الف، ب، ه (۲) ج، ه، و (۳) ب، د، و (۴) الف، ب، و

۳۱. در کدام گزینه، تعداد تمامی هجاهای هر پایهٔ آوایی یکسان نیست؟

- (۱) آن کیست کز روی کرم با ما وفاداری کند؟
  - (۲) ساقیا پیمانہ پر کن زانکه صاحب مجلس است
  - (۳) سلامی چو بوی خوش آشنایی
  - (۴) مدام مست می‌دارد نسیم جعد گیسویت
- بر جای بدکاری چو من یک دم نکوکاری کند
 آرزو می‌بخشد و اسرار می‌دارد نگاه
 بدان مردم دیدهٔ روشنائی
 خرابم می‌کند هر دم فریب چشم جادویت

۳۲. کدام گزینه در تحلیل بیت زیر به صورت نادرست آمده است؟

- «ای خوش منادی‌های تو در باغ شادی‌های تو»
 (۱) این بیت از تکرار چهاربارۀ «-- U -» ساخته شده است.
 (۲) فضای حاکم بر شعر تعلیمی و مدحی است.
 (۳) پایه‌های آوایی مصراع دوم به صورت «بر جای نان / شادی خرد / جانی ک شد / مه ما ن تو» می‌باشد.
 (۴) در این بیت آرایه‌های جناس و تشبیه مشهود است.

۳۳. بیت زیر با کدام گزینه قرابت معنایی ندارد؟

- «باران اشکم می‌رود، وز ابرم آتش می‌جهد»
 (۱) تا نگردی آشنا زین پرده رمزی نشنوی
 (۲) غم دل با تو نگویم که نداری غم دل
 (۳) حاصل عمرم سه سخن بیش نیست
 (۴) مدعی خواست که آید به تماشاگه راز
- با پختگان گو این سخن، سوزش نباشد خام را»
 گوش نامحرم نباشد جای پیغام سروش
 با کسی حال توان گفت که حالی دارد
 خام بدم پخته شدم سوختم
 دست غیب آمد و بر سینۀ نامحرم زد

۳۴. مفهوم کدام گزینه در زیر آن نادرست آمده است؟

- (۱) مرا گه‌گه به دردی یاد می‌کن
  - (۲) ز کوی یار می‌آید نسیم باد نوروزی
  - (۳) وان که محتاج خلق شد خوار است
  - (۴) من مانده‌ام مهجور از او، بیچاره و رنجور از او
- که دردت مرهم جان می‌نماید
 (درد عشق، خود درمان است)
 از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی
 (امید وصال)
 گرچه در علم بی‌وعلی سناست
 (مناعت طبع و عزت نفس)
 گویی که نیشی دور از او در استخوانم می‌رود
 (سختی هجران)

۳۵. مفاهیم «مفاخره - قناعت - درخواست شناخت و تسلیم در برابر معشوق» به ترتیب در کدام ابیات ذکر شده‌اند؟
- الف) یارب از عرفان مرا پیمانهای سرشار ده
ب) شعر حافظ همه بیت‌الغزل معرفت است
ج) اسیرش نخواهد رهایی ز بند
د) من که دارم در گدایی گنج سلطانی به دست
- ۱) ب، د، الف و ج   ۲) ب، الف، ج و د
۳) الف، د، ب و ج   ۴) ب، د، ج و الف

جامعه‌شناسی

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰ دقیقه

۳۶. وقتی فردی کتابی می‌نویسد یا مجسمه‌ای می‌سازد یا به دیگری مهر می‌ورزد، چه اتفاقی روی می‌دهد؟
- ۱) از جهان تکوینی به جهان ذهنی وارد می‌شود.
۲) از جهان اجتماعی به جهان فردی وارد می‌شود.
۳) از جهان طبیعت به جهان فرهنگی وارد می‌شود.
۴) از جهان فردی به جهان فرهنگی وارد می‌شود.
۳۷. به ترتیب درست یا نادرست بودن عبارتهای زیر را در رابطه با دیدگاه سوم مشخص کنید.
- آنها طبیعت را در مقابل جهان انسانی قرار می‌دهند.
  - ذهن افراد و فرهنگ هویتی، طبیعی و مادی دارد.
  - از نظر آنان جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است.
  - در این دیدگاه جهان ذهنی استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهد.
- ۱) نادرست - نادرست - درست - نادرست
۲) نادرست - درست - درست - نادرست
۳) درست - نادرست - درست - نادرست
۴) درست - نادرست - درست - درست
۳۸. به ترتیب هر یک از عبارات زیر با کدام مفهوم به درستی ارتباط دارد؟
- محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست.
  - هر کدام از ما دانسته‌ها، تجربه‌ها و خلیقات ویژه‌ای داریم که افراد دیگر با ما در آن شریک نیستند.
  - ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی را از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌کند.
  - بر مسئولیت فرد در قبال جامعه و فرهنگ تأکید می‌کند.
- ۱) فرهنگ - جهان فردی - دیدگاه اول - دیدگاه سوم
۲) جهان انسانی - جهان اجتماعی - دیدگاه دوم - دیدگاه سوم
۳) جهان انسانی - جهان فردی - دیدگاه سوم - دیدگاه سوم
۴) فرهنگ - جهان اجتماعی - دیدگاه اول - دیدگاه سوم
۳۹. در ارتباط با جهان فردی و جهان اجتماعی کدام گزینه نادرست است؟
- ۱) اندیشیدن درباره‌ی موضوعی خاص ← جهان فردی
۲) بین دو بخش جهان ذهنی و فرهنگی جهان انسانی، تناسب و هماهنگی وجود ندارد.
۳) بخش فردی جهان انسانی را جهان ذهنی می‌نامند.
۴) زندگی اجتماعی انسان‌ها را دربر می‌گیرد ← جهان فرهنگی
۴۰. همه‌ی گزینه‌ها پیرامون دیدگاه کسانی است که جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌دانند صحیح است، به جز .....
- ۱) جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ آنهاست.
۲) جهان تکوینی ماده‌ی خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند.
۳) برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است و به مسئولیت فرد در قبال جامعه تأکید می‌کند.
۴) جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند.
۴۱. کدام یک از گزینه‌های زیر با تعریف مدینه فاسقه از نظر فارابی یکسان است؟
- ۱) فرهنگی که عقاید و ارزش‌ها و هنجارها و رفتارهای آن، مطابق نیازهای فطری باشد.
۲) فرهنگی که عقاید و ارزش‌ها و هنجارهای آن در خدمت گروه و قوم خاصی باشد و نگاه سلطه‌جویانه دارد.
۳) فرهنگی که به دنبال سعادت همه‌ی انسان‌ها باشد و از عقاید و آرمان‌های مشترک انسانی سخن بگوید.
۴) جامعه‌ای که عقاید و ارزش‌های آن حق باشد اما هنجارها و رفتارهای آن موافق و همسو با حق نباشد.

۴۲. به ترتیب، هر یک از عبارات‌های زیر با کدام‌یک از ویژگی‌های فرهنگ مطلوب جهانی در ارتباط است؟

- فرهنگی که معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشد.
  - برخی قید و بندها مانع رسیدن انسان به کمال و حقوق انسانی‌اش می‌شوند.
  - انسان نمی‌تواند آینده‌اش را براساس اراده و عمل خود بسازد و محکوم به سرنوشتی محتوم است.
  - فرهنگ جهانی باید توانایی پاسخ به پرسش‌های ثابت و پرسش‌های متغیر را داشته باشد.
- (۱) آزادی - آزادی - فرهنگ جبرگرا - معنویت
(۲) حقانیت - عدالت - معنویت - تعهد و مسئولیت
(۳) آزادی - عدالت - معنویت - معنویت
(۴) حقیقت - آزادی - فرهنگ جبرگرا - عقلانیت

۴۳. کدام گزینه در ارتباط با فرهنگ مطلوب جهانی نادرست است؟

- (۱) فرهنگی که از مرزهای جغرافیایی خود عبور کند و در جهان گسترش یابد و ویژگی‌های فرهنگ مطلوب جهانی را دارا باشد.
(۲) فرهنگ جهانی باید از ارزش‌های معنوی جهان‌شمول برخوردار باشد.
(۳) فرهنگی که از نیازهای معنوی انسان چشم‌پوشی کند.
(۴) فرهنگی که به حقیقتی قائل نباشد، نمی‌تواند از حقانیت خود دفاع کند.

۴۴. به ترتیب درست یا نادرست بودن عبارات‌های زیر را مشخص کنید.

- فرهنگ صهیونیسم و سرمایه‌داری دو نمونه از فرهنگ سلطه هستند.
  - در فرهنگ سلطه جهان به دو منطقه مرکزی و پیرامون تقسیم می‌شود.
  - فرهنگ سرمایه‌داری کانون قدرت را مورد توجه قرار می‌دهد.
  - فرهنگ جهانی باید در لایه‌های مختلف خود به ارزش عدالت پایبند و معتقد باشد.
- (۱) نادرست - درست - درست - نادرست
(۲) درست - درست - نادرست - درست
(۳) نادرست - نادرست - درست - نادرست
(۴) درست - نادرست - درست - درست

۴۵. کدام گزینه از ویژگی‌های فرهنگ صهیونیسم نمی‌باشد؟

- (۱) دیگران را در خدمت نژاد خاصی به کار می‌گیرد.
(۲) رویکرد دنیوی دارد.
(۳) کشورهای دیگر را در پیرامون خود به کار می‌گیرد.
(۴) نژاد خاصی را مورد توجه قرار می‌دهد.

روانشناسی

۴۶. کدام عبارت نشان‌دهنده یک فرضیه است؟

- (۱) مواجهه پی‌درپی با تعارض، قطعاً به بهداشت روانی فرد صدمه می‌زند.
(۲) برای در امان بودن از آسیب‌های روانی - اجتماعی بهتر است مهارت‌های تصمیم‌گیری فرا گرفته شوند.
(۳) فرضیه باید روشن، بدون ابهام و به صورت یک جمله خبری بیان شود.
(۴) تحریک هر یک از گیرنده‌های حسی تابع شدت محرک است.

۴۷. کدام یک از گزینه‌های زیر به «توصیف» یک پدیده پرداخته است؟

- (۱) برای جلوگیری از تداخل مطالب، باید یادگیری عمیق و همراه با استراحت داشته باشیم.
(۲) یکی از عوامل مؤثر بر بازیابی اطلاعات، تعداد نشانه‌های مربوط به آن می‌باشد.
(۳) منظور از خوگیری، عادت کردن به محرک خاصی است به نحوی که به تدریج کمتر به آن پرداخته شود.
(۴) کودکانی که تجربه یک اتفاق تروماتیک مثل تصادف را داشته‌اند، احتمالاً بعد از آن اتفاق دچار اضطراب خواهند شد.

۴۸. کدام یک از گزینه‌های زیر، تعریف عملیاتی است؟

- (۱) وسواس، افکار، تصاویر و امیال مزاحمی هستند که شدیداً فرد را مضطرب می‌کند.
(۲) اختلال شخصیت وابسته، نوعی از اختلال شخصیت است که فرد وابستگی فراگیر روانی به افراد دیگر دارد.
(۳) میزان یادگیری دانش‌آموز از کتاب درسی، بیانگر پیشرفت تحصیلی اوست.
(۴) عزت نفس درجه تأیید و پذیرش شخص نسبت به خویشتن و نمره‌ای است که در آزمون عزت نفس کسب می‌شود.

۴۹. در کدام گزینه پردازش پیچیده‌تر است؟

- (۱) برگشتن به سمت صدایی که از پشت سر شنیده شده است.
(۲) تشخیص اینکه صدای پشت تلفن متعلق به چه کسی است.
(۳) نظر دادن درباره اخلاقیات یک فرد براساس خشن بودن چهره او
(۴) انتخاب رشته علوم انسانی از بین سایر رشته‌های نظری

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰ دقیقه

۵۰. طبق فرمایش پیامبر گرامی اسلام (ﷺ) رفتار کدام یک از والدین زیر می‌تواند مورد نقد قرار گیرد؟

- ۱) پدر علی، قصد تغییر دبیرستان او را دارد، او این موضوع را با فرزندش مطرح می‌کند و نظر او را جویا می‌شود.
- ۲) مادر سارا بیان می‌کند که اگر سارا بعد از بازگشت از مهدکودک وسایلش را مرتب نکند، خبری از تماشای برنامه مورد علاقه‌اش نخواهد بود.
- ۳) محسن ۵ ساله است. پدر او وقتی درخواستی از همسرش دارد، از کلماتی همچون «لطفاً» استفاده می‌کند تا او هم احترام به دیگران را یاد بگیرد.
- ۴) سمیرا دانش‌آموز کلاس سوم ابتدایی است. مادر سمیرا گاهی در راه مدرسه درباره اهمیت مسئولیت‌پذیری و لزوم تقسیم تکالیف و وظایف منزل با او صحبت می‌کند.

۵۱. درستی یا نادرستی عبارات زیر را در مورد روش علمی به ترتیب مشخص کنید.

- الف) روش‌های ارائه شده در علم تجربی، تنها در حیطه امور مشاهده‌پذیر قابل اجرا و معتبر هستند.
- ب) برخی دانشمندان علوم تجربی با ورود به حیطه موضوعات غیر محسوس، تبیین‌های ارائه شده براساس عقل، شهود و وحی را نادرست می‌دانند.
- ج) علم تجربی برای کسب معرفت و دانش درباره موجودات غیر محسوس باید از تبیین‌های تجربی استفاده کند.
- د) هر نظریه علمی که براساس تجربه شکل گرفته است، خود بر نظریه‌ها و مبانی منطقی و شهودی تکیه داشته و با تغییر در آنها، نظریه‌های علم تجربی هم تغییر می‌کند.

۱) درست - درست - نادرست - نادرست	۲) درست - درست - نادرست - درست
۳) نادرست - نادرست - درست - نادرست	۴) درست - درست - درست - نادرست

۵۲. روش مناسب برای جمع‌آوری اطلاعات را در عبارات زیر به ترتیب مشخص کنید.

- الف) مطالعه تعداد تکه کلام‌های مورد استفاده هر دانش‌آموز در جملات خود برای پاسخ به سؤالات معلم
- ب) سنجش رضایت از وضعیت حمل‌ونقل شهری
- ج) برآورد میزان هوش و قدرت سازگاری با محیط دانش‌آموزان
- د) شناسایی ریشه‌های ترس از ارتفاع

۱) پرسش‌نامه - مشاهده - آزمون - مصاحبه	۲) مشاهده - پرسش‌نامه - آزمون - مصاحبه
۳) آزمون - پرسش‌نامه - مشاهده - مصاحبه	۴) مشاهده - مصاحبه - آزمون - پرسش‌نامه

۵۳. مشخص کنید کدام مورد به عامل «وراثت» و کدام یک به عامل «محیط» در رشد اشاره دارد؟

الف) «تو اول بگو با کیان زیستی	پس آنگه بگویم که تو کیستی»
ب) «آفتابی ببدان بزرگی را	لکهای ابیر ناپدید کند»
ج) «بدگهر را علم و فن آموختن	دادن تیغی به دست راهزن
د) «بی‌اصل و نسب اگر به جایی برسد	به که آید علم ناکس را به دست»
از باغ خودش کسی نچیند ثمری	کی آب خنک به بینوایی برسد؟
۱) محیط - محیط - وراثت - وراثت	۲) محیط - وراثت - محیط - وراثت
۳) محیط - وراثت - وراثت - وراثت	۴) وراثت - وراثت - محیط - محیط

۵۴. کدام گزینه در خصوص بازی‌های دوران کودکی نادرست است؟

- ۱) بازی‌های دوران کودکی دوم قاعده‌مند است.
- ۲) در بازی‌های دوران کودکی اول، هم‌جنس با غیر هم‌جنس در کنار هم بازی مشترک دارند.
- ۳) در دوره پیش از دبستان بازی‌ها به صورت انفرادی است.
- ۴) در سنین ۱-۷ سالگی بازی‌ها به صورت گروهی است و قبل از آن برای کودک مهم نبود که بازی با هم‌جنس باشد یا غیرهم‌جنس.

۵۵. درستی یا نادرستی هر یک از عبارات زیر در کدام گزینه به درستی مشخص شده است؟

- الف) رشد درک اخلاقی در ابتدای دوره کودکی وجود ندارد و به طور ناگهانی با افزایش سن در کودک ایجاد می‌گردد.
  - ب) قضاوت کودک از اعمال اخلاقی، در ابتدای دوره کودکی، براساس پیامدها و نتایج قابل مشاهده آن رفتار است.
  - ج) مهارت بالا رفتن از پله، بعد از مهارت بستن بند کفش به دست می‌آید.
  - د) اگر وزن نوزادی که در هنگام تولد ۲/۵ کیلوگرم بوده و بعد از گذشت یک سال از تولد، ۴ کیلوگرم باشد، احتمالاً رشد طبیعی نداشته است.
- ه) تخمک بارور شده طبیعی دارای ۲۳ کروموزوم از مادر است.

۱) نادرست - درست - نادرست - درست	۲) نادرست - درست - نادرست - درست
۳) نادرست - نادرست - نادرست - درست	۴) درست - درست - نادرست - درست

دفترچه شماره ۲

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۱
۴ آبان ۱۴۰۳

پرسشنامه

اختصاصی علوم انسانی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از سؤال	تا سؤال	محتوای آزمون	مدت پاسخ گویی
۱	عربی، زبان قرآن (۲)	۱۵	۵۶	۷۰	درس ۱ و ترجمه درس ۲ (صفحه ۱ تا ۲۰)	۱۵ دقیقه
۲	تاریخ (۲)	۱۰	۷۱	۸۰	درس ۱ و ۲ (صفحه ۱۸ تا ۲۲)	۱۰ دقیقه
۳	جغرافیا (۲)	۱۰	۸۱	۹۰	درس ۱ و ۲ (صفحه ۱۸ تا ۲۲)	۱۰ دقیقه
۴	فلسفه (۱)	۱۰	۹۱	۱۰۰	درس ۱ و ۲ (صفحه ۱۸ تا ۲۲)	۱۰ دقیقه
تعداد کل سؤال:		۴۵			مدت پاسخ گویی:	۴۵ دقیقه

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می باشد.

■ عین الأنسب فی الجواب لترجمة العبارات من أو إلى العربية: (۶۲-۵۶)

۵۶. ﴿رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَ أَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ﴾: پروردگارا...

- ۱) ایمان می‌آوریم، پس ما را ببخش و به ما رحم کن که تو رحم‌کننده خوبی هستی!
- ۲) ایمان می‌آوریم و از تو طلب آموزش می‌کنیم، پس به ما رحم کن که تو بهترین رحم‌کننده‌ای!
- ۳) ما ایمان آوردیم، پس ما را بیمارز و به ما رحم کن که تو بهترین رحم‌کنندگان هستی!
- ۴) ما ایمان آورده‌ایم تا ما را بیمارزی و به ما رحم کنی که تو نیکوترین رحم‌کنندگانی!

۵۷. «الَّذِينَ يَهْدُونَ إِلَى الْمَرْءِ عُيُوبَهُ خَيْرٌ إِخْوَانِهِ!»:

- ۱) افرادی که انسان را به عیوب او راهنمایی می‌کنند، بهترین دوستانش هستند!
- ۲) کسانی که عیب‌های انسان را به وی هدیه می‌دهند، بهتر از دوستانش هستند!
- ۳) آنانی که راهنمای انسان به عیب‌هایش شوند، دوستان خوب او هستند!
- ۴) آنانی که به انسان عیب‌های او را هدیه می‌نمایند، بهترین دوستانش هستند!

۵۸. «مَنْ لَا يَدْعُ شَاتِمَهُ مُهَانًا هُوَ يُرْضَى الشَّيْطَانَ وَ يُعَاقِبَ نَفْسَهُ!»:

- ۱) آنکه دشنام‌دهنده‌اش را خوار رها نکند، شیطان را خشنود می‌سازد و خویشتن را کیفر می‌دهد!
- ۲) کسی که دشنام‌دهنده خوار خود را رها نکند، شیطان را راضی می‌نماید و خودش کیفر داده می‌شود!
- ۳) چه کسی دشنام‌گوی خود را خوار رها نمی‌کند تا اهریمن خشنود شود و خود را کیفر دهد؟!!
- ۴) کسی که دشنام‌گوی خویش را با خواری رها نکند، اهریمن را خوشحال می‌کند و خودش کیفر داده می‌شود!

۵۹. «عِبَادَ اللَّهِ الصَّالِحُونَ مُشْتَاقُونَ إِلَى الْمَعْرُوفِ وَ نَاهُونَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ يَتَوَاضَعُونَ أَمَامَ الْجَمِيعِ!»:

- ۱) بندگانی راستین خداوند، به کار شایسته اشتیاق دارند و از کارهای زشت بازدارنده هستند و در برابر همه متواضع‌اند!
- ۲) بندگانی درستکار الله، به کار خوب مشتاق هستند و از کار زشت بازدارنده‌اند و در برابر همه فروتنی می‌کنند!
- ۳) بندگانی شایسته خدا، به اعمال صالح مشتاق‌اند و از کار زشت گریزان‌اند و برای همه تواضع می‌نمایند!
- ۴) بندگانی صالح الله، به کار خوب اشتیاق نشان می‌دهند و از کار زشت گریزان‌اند و در برابر همه فروتن‌اند!

۶۰. عین الخطأ:

- ۱) بعد موت اَبی مُرَّرَتِ الحیاة علی! پس از مرگ پدرم، زندگی بر من تلخ شد!
- ۲) نَشَمُّ رَائِحَةَ الوَدِّ حَتَّى مِنْ رِفَاةِ العَاشِقِ! بوی عشق و دوستی را حتی از قبر عاشق استشمام کردیم!
- ۳) لِأَحْتَى طِفْلٌ مَلِيحٌ أَلْعَبَ مَعَهُ دَائِمًا! خواهرم کودک بانمکی دارد که همیشه با او بازی می‌کنم!
- ۴) خَلْمِي هُوَ أَنْ أذُوقَ مِنْ كَأْسِ الكِرَامَةِ! آرزویم این است که از جام کرامت بچشم!

۶۱. «أَنْ مَغَازَةَ هَمَكَارَمِ اسْت، او لباس‌های زنانه بهتری دارد!»:

- ۱) هناک متجر زمیلی، له فساتین الأفضل!
- ۲) ذلک متجر زمیلی، له فساتین أفضل!
- ۳) هناک دکان زمیلی، فساتینه أفضل!
- ۴) ذلک المتجر لزمیلی، فساتینه أفضل!

۶۲. عین الأنسب للمفهوم: «مَضَى الزَّمان وَ قَلْبِي يَقُولُ إِنَّكَ آتٍ!»:

- ۱) تو قدر آب چه دانی که در کنار فراتی!
- ۲) دوری و دوستی!
- ۳) یوسف گم‌گشته باز آید به کنعان غم‌مخور!
- ۴) من القلب إلى القلب!

■ ■ ■ اقرأ النص التالي بدقة ثم أجب عن الأسئلة بما يناسب النص: (٦٥-٦٣)

«ذات يوم سأل شابُّ إديسون: قد سمعتُ أنّك حاولتَ كثيراً لإخترع المصباح لكنّ ما نجحتَ. لماذا واصلتَ نشاطك بعد تسعمئة و تسعة و تسعين مرّة؟ فقال له إديسون بالسكينة: أنا ما فشلتُ تسعمئة و تسعة و تسعين مرّة بل تعلّمتُ تسعمئة و تسعة و تسعين أسلوباً علّمني بأنّ المصباح كيف لا يُصنَع!»

٦٣. عيّن الخطأ:

- (١) ما يأس إديسون حينما فشل مرّات في عمله!
 (٢) إختراع المصباح قد كان عملاً صعباً!
 (٣) غضب إديسون و حزن من سؤال الشاب!
 (٤) تقدّم إديسون في طريقه بعد كلّ فشل!

٦٤. عيّن الخطأ لمفهوم النص:

- (١) الفشل جسرٌ للإنتصار!
 (٢) خيرٌ من الخير فاعله!
 (٣) من جدّ وجدا!
 (٤) أعظم البلاء إنقطاع الرجاء!

٦٥. عيّن الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي: «إخترع - واصلت - تعلّمت - لا يُصنَع»

- (١) لا يُصنَع: مضارع - للمفرد الغائب - متعدّد / فعلٌ و مع فاعله جملة فعلية
 (٢) تعلّمت: فعل ماضٍ - للمتكلم وحده - معلوم - مزيد ثلاثي (بزيادة حرفين) / الجملة فعلية
 (٣) إخترع: اسم - مذكّر - مصدر (حروفه الأصلية: «خ ر ع») - معرب / «لإخترع»: جازّ و مجرور
 (٤) واصلت: فعل ماضٍ - مزيد ثلاثي - متعدّد - معلوم / مفعوله: «نشاط»

■ ■ ■ عيّن المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية: (٧٠-٦٦)

٦٦. عيّن الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (١) و إن هَجَرْتُ سَوَاءَ عَشِيَّتِي و عَدَاتِي!
 (٢) جَمال المَرءِ فَصاحَةٌ لِسانِهِ!
 (٣) أَعْبُدُ النَّاسِ مِنْ أَقامِ الفَرائِضِ!
 (٤) اللّهُمَّ كَمَا حَسَنْتَ خَلَقِي فَحَسِّنْ خَلْقِي!

٦٧. «أنا طالب الصف التاسع و أختي طالب الصف السابع، فأختي ..... منّي!» عيّن المناسب للفراغ:

- (١) كَبير
 (٢) أصغر
 (٣) صَغير
 (٤) أكْبَر

٦٨. عيّن اسم التفضيل:

- (١) أشهد أنّك رسول الله!
 (٢) أغرق صديقي في ذمّ صديقه!
 (٣) إنّك أشهر اللّاعبين في البلاد!
 (٤) محمودٌ أحبّ الفيزياء في الجامعة!

٦٩. عيّن عبارة ما جاء فيها اسم المكان:

- (١) تحفظ هذه الأدوات و الآلات في مخازن كبيرة في الشركة!
 (٢) أيّها الشرطيّ، رجعتُ في الساعة العاشرة مساءً إلى منزلي!
 (٣) كتبتُ بمساعدة أختي الكبرى مباحث الكيمياء في الدفتر!
 (٤) هناك مطبعة كبيرة وراء بيت جدّنا في هذا الشارع الكبير!

٧٠. عيّن الخطأ (في التانيث):

- (١) أحْمَر ← حَمراء!
 (٢) آخر ← آخره!
 (٣) أعلى ← عُليا!
 (٤) قديم ← قديمه!

تاریخ

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰ دقیقه

۷۱. مورخان چگونه قادر به شناخت، تحلیل و تفسیر رویدادها و تحولات گذشته هستند؟

- (۱) با استفاده از روش و قواعد خاص و معین علمی
- (۲) با کاوش و نقد و بررسی شواهد و مدارک مندرج در منابع تاریخی
- (۳) از طریق سنجش اعتبار و نقد و بررسی نتایج تحقیقات باستان‌شناسی
- (۴) اعتبارسنجی با تکیه بر دستاوردهای علوم تجربی

۷۲. کدام عبارت توضیح درستی دربارهٔ سفرنامه ارائه می‌کند؟

- (۱) این نوع آثار اطلاعات مفیدی از زندگانی اجتماعی مردم ایران ارائه می‌کنند که در دیگر منابع کمتر دیده می‌شوند.
- (۲) این نوع آثار یکی از گنجینه‌های مهم اطلاعات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و نظامی و جغرافیایی شهرهای ایران است.
- (۳) انگیزه اصلی نویسندگان این آثار ثبت و ضبط رویدادهای تاریخی، بیان ویژگی‌های جغرافیایی و اقتصادی و نگارش زندگی‌نامه مفاخر و مشاهیر محلی بوده است.
- (۴) این گونه آثار اطلاعات بسیار بااهمیتی دربارهٔ آداب و رسوم، فرهنگ، نوع معیشت، آب و هوا، وضعیت اقتصادی و نظامی ارائه می‌دهد.

۷۳. از مشهورترین چهره‌های تاریخ‌نگاری روایی کدام است؟ از نویسندگان کتاب‌هایی با عنوان مشترک المسالک و الممالک چه کسی را می‌توان نام برد؟

(۱) محمدبن جریر طبری - اصطخری	(۲) ابوالفضل بیهقی - اصطخری
(۳) محمدبن جریر طبری - ابن مسکویه	(۴) ابوالفضل بیهقی - ابن مسکویه

۷۴. به ترتیب مشخص کنید هر یک از آثار زیر جزء کدام دسته از کتاب‌های تاریخی به حساب می‌آیند؟

«تاریخ سیستان - تاریخ بیهقی - عجائب المقدور فی نوائب تیمور - تاریخ طبری»

- (۱) تاریخ‌های محلی - تاریخ‌های عمومی - تاریخ‌های سلسله‌ای - تک‌نگاری
- (۲) تاریخ‌های عمومی - تاریخ‌های محلی - تک‌نگاری - تاریخ‌های سلسله‌ای
- (۳) تاریخ‌های محلی - تاریخ‌های سلسله‌ای - تک‌نگاری - تاریخ‌های عمومی
- (۴) تاریخ‌های سلسله‌ای - تاریخ‌های محلی - تاریخ‌های عمومی - تک‌نگاری

۷۵. کدام دسته از منابع نوشتاری تاریخ بیشتر به اخلاق کشورداری و مناسبات بین فرمانروا و مردم می‌پردازند و نمونه مشهور این آثار چیست؟

(۱) سیاست‌نامه‌ها - سیاست‌نامه خواجه نظام‌الملک توسی	(۲) اندرزنامه‌ها - قابوس‌نامه
(۳) سیاست‌نامه‌ها - سیاست‌نامه قائم‌مقام فراهانی	(۴) اندرزنامه‌ها - منشآت قائم‌مقام فراهانی

۷۶. در گذشته مورخان مانند مسعودی در زمینه سنجش اعتبار رویدادها چه می‌کردند؟

- (۱) رویدادها را با سایر منابع نظیر کتاب‌های تاریخی مقایسه می‌کردند.
- (۲) فاصله زمانی و مکانی بین رویداد و روای را می‌سنجیدند.
- (۳) برای بررسی درستی و نادرستی برخی از اخبار و گزارش‌های تاریخی به مسافرت می‌رفتند و مکان رویدادها را از نزدیک بررسی می‌کردند.
- (۴) سعی می‌کردند علایق و انگیزه‌های روای را در بیان خبر، بررسی و اندیشه و مقصود او را فهم و کشف کنند.

۷۷. ویژگی مشترک مورخان مانند یعقوبی، مقدسی، ابن مسکویه، بیهقی و ابن اسفندیار چیست؟

- (۱) عدم مطابقت یک روایت تاریخی با عقل را دلیل بر بطلان و نادرستی آن می‌دانستند.
- (۲) مطابقت خبر و منبع تاریخی را با اطلاعات مندرج در متون اخلاقی، سیاست‌نامه‌ها و فتوت‌نامه‌ها روشی سودمند برای تعیین اعتبار می‌دانستند.
- (۳) ویژگی‌های هویتی روایت‌کننده خبر، محل تولد و زندگی، گرایش فکری و مذهبی و سیاسی او را بررسی می‌کردند.
- (۴) زمان و مکان روایت را به دقت بررسی می‌کردند.

۷۸. کدام یک از موارد زیر جزء انواع روش‌های تاریخ‌نگاری ذکر نشده است؟ در خط‌شناسی اعتبارسنجی چگونه صورت می‌گیرد؟

- (۱) تاریخ‌نگاری روایی - اعتبارسنجی با تکیه بر دستاوردهای علوم تجربی
- (۲) تاریخ‌نگاری تطبیقی - با کمک دستاوردهای سایر علوم انسانی
- (۳) تاریخ‌نگاری روایی - با کمک دستاوردهای سایر علوم انسانی
- (۴) تاریخ‌نگاری تطبیقی - اعتبارسنجی با تکیه بر دستاوردهای علوم تجربی

۷۹. کدام گزینه ویژگی‌های مروج الذهب مسعودی را بیان می‌کند؟

- (۱) استفاده از روش سال‌شماری - تحلیل و تفسیر آثار و پیامدهای واقعه
- (۲) استفاده از روش موضوع محوری - بررسی موشکافانه تمام اخبار و رویدادها
- (۳) استفاده از روش موضوع محوری - ذکر عینی تمام روایات
- (۴) استفاده از روش سال‌شماری - ذکر عینی تمام روایات

۸۰. کدام عبارت‌ها مربوط به تاریخ‌نگاری ترکیبی است؟

- (الف) مطالعه و مطابقت دادن همه روایت‌ها
- (ب) ناگزیر بودن مورخ از گزینش و انتخاب
- (ج) ذکر روایت‌های مختلف و متعدد درباره موضوع واحد
- (د) عدم ارائه نقد و نظم درباره درستی و نادرستی خبر

(۱) الف و ب (۲) الف و ج (۳) ب و د (۴) ج و د

جغرافیا

۸۱. کدام گزینه با متن زیر ارتباط دارد؟

«نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.»

- (۱) استفاده از صفحه‌های خورشیدی در اداره برق سمنان
- (۲) رشد واردات نفت ژاپن از ایران در سال گذشته
- (۳) پاک‌سازی قومی دولت میانمار علیه مردم ناحیه مسلمان‌نشین
- (۴) تبدیل تهران به مهم‌ترین قطب صنایع مصرفی کشور

۸۲. در رابطه با شکل‌دهی نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) محدودیت‌ها و موانع محیطی موجب می‌شود انسان‌ها برای کنترل محیط و شرایط خاص آن چاره‌اندیشی کنند و به ابداع ابزار بپردازند.
- (۲) مردم نواحی گرم و خشک یا نواحی بسیار سرد برای کنترل محیط از روش‌های متفاوتی استفاده می‌کنند.
- (۳) احداث راه‌آهن در کشوری که نواحی مرتفع و کوهستانی دارد دشوارتر و پرهزینه‌تر از کشوری است که بیشترین زمین‌های آن پست و جلگه‌ای هستند.
- (۴) انسان‌ها در محیط‌های طبیعی تغییراتی به وجود می‌آورند و با استفاده از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوت در بهره‌برداری از محیط طبیعی، نواحی طبیعی را تغییر می‌دهند.

۸۳. کدام عبارت متن زیر را کامل می‌کند؟

«از ساوان .....»

- (۱) هر چه به سمت بیابان و صحرا پیش می‌رویم، بارندگی و دما کمتر و علف‌های ساوان کوتاه‌تر و تنک‌تر می‌شوند.
- (۲) در حاشیه صحرا مراتع به علت خشکی هوا به استپ‌های بیابانی تبدیل می‌شوند.
- (۳) بارش در تمام طول سال وجود دارد اما دما کمتر از نواحی استوایی است.
- (۴) یک ناحیه انتقالی بین صحرای بزرگ آفریقا و مراتع مداری با علفزارهای بلندقد و درخت‌های قدکوتاه تشکیل می‌گردد.

۸۴. در میان معیارهای ناحیه‌بندی کدام موارد از عوامل طبیعی هستند؟

- (۱) جمعیت، اقوام و دین
- (۲) فرهنگ، قومیت‌ها، نوع فعالیت‌های اقتصادی
- (۳) نوع پوشش گیاهی، خاک، آب و هوا
- (۴) زبان، پراکندگی نواحی صنعتی، نواحی قومی

۸۵. در رابطه با ناحیه‌بندی کدام عبارت بیان درستی ندارد؟

- (۱) ناحیه‌بندی کاری صرفاً جغرافیایی است و براساس طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او صورت می‌گیرد.
- (۲) انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه به هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان بستگی دارد.
- (۳) جغرافی‌دان‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه یک یا چند معیار را به کار می‌گیرند.
- (۴) جغرافی‌دان‌ها با توجه به معیارها، حدود یا مرزهای یک ناحیه را در واقعیت تعیین می‌کنند و بعد آن را روی نقشه رسم می‌کنند.

۸۶. ویژگی اصلی هر ناحیه چیست؟

- (۱) وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن
- (۲) پیوستگی عناصر و اجزای طبیعی یک مکان
- (۳) تفاوت‌های عناصر انسانی آن
- (۴) تغییرات کوتاه‌مدت آن از لحاظ عناصر و اجزا

۸۷. کدام عبارت در رابطه با ناحیه ساحلی و فعالیت‌های مربوط به تجارت و گردشگری همخوانی ندارد؟

- (۱) امکان تجارت دریایی موجب به وجود آمدن شهری با نقش بندری در کنار دریا شده است.
- (۲) جذب جمعیت زیاد و رونق فعالیت‌های مربوط به تجارت و گردشگری در این ناحیه رخ داده است.
- (۳) نوع خانه‌ها و شکل سقف ساختمان‌ها با ریزش‌های جوی و نوع فعالیت اقتصادی ساکنان ناحیه تناسب دارد.
- (۴) رونق حمل و نقل بار و مسافر موجب پدید آمدن ساختمان‌های بلندمرتبه شده است.

۸۸. کدام عبارت متن زیر را به درستی کامل می‌کند؟

«هر ناحیه جغرافیایی به درجه‌ای از همگونی رسیده است که .....»

- (۱) از سایر بخش‌های پیرامون خود متمایز می‌شود و با آنها تفاوت دارد.
- (۲) اجزا و پدیده‌های آن نوعی پیوستگی غیرقابل تغییر یافته‌اند.
- (۳) معیارهای مشخصی برای ناحیه‌بندی عرضه کند.
- (۴) در چهره و سیمای ناحیه مجاور آن هم مؤثر است.

۸۹. در رابطه با تصویر زیر کدام گزینه بیان درستی دارد؟

- (۱) قلمرو و وسعت نواحی متفاوت است و بخشی از یک روستا، یک شهر، استان یا حداکثر یک کشور است.
- (۲) در نواحی طبیعی مانند زیست‌بوم‌ها تعیین مرز نواحی دشوارتر از نواحی انسانی مانند نواحی زبانی و قومی است.
- (۳) گاهی یک ناحیه آب و هوایی، ناحیه زبانی و قومی و نظایر آن بین چند استان یا حتی چند کشور قرار می‌گیرد.
- (۴) در اثر فعالیت‌های انسانی یا عوامل طبیعی ممکن است ویژگی‌های خاص یک ناحیه از بین برود.

۹۰. با توجه به وجود انواع نواحی کدام عبارت به درستی بیان نشده است؟

- (۱) نواحی انسانی شامل نواحی جمعیتی، اقتصادی و فرهنگی هستند و در بستر نواحی سیاسی و اداری شکل می‌گیرند.
- (۲) نواحی طبیعی در سراسر کره زمین گسترده شده‌اند و دارای ویژگی‌های طبیعی هستند.
- (۳) شهرها، استان‌ها و کشورها نواحی سیاسی محسوب می‌شوند زیرا یک نهاد آنها را اداره و مدیریت می‌کند.
- (۴) جوامع انسانی برای ادامه حیات به نواحی طبیعی وابسته‌اند و این نواحی بستر زندگی و فعالیت‌های انسان محسوب می‌شوند.

فلسفه

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰ دقیقه

۹۱. تفاوت هر دانش با سایر دانش‌ها از ..... است.

- (۱) روش و مسائل آن دانش
- (۲) موضوع و حدود آن دانش
- (۳) موضوع و مسائل آن دانش
- (۴) روش و موضوع آن دانش

۹۲. آنچه انسان را از مجهولات به معلومات می‌رساند ..... است.

- (۱) روش درست در یافتن پاسخ‌ها
- (۲) رویارویی با سؤالات و مجهولات
- (۳) اندیشه‌ورزی در اندوخته‌ها
- (۴) رجوع به اندوخته‌ها و انتخاب مناسب آنها

۹۳. کدام یک از گزاره‌های زیر، با معرفت‌شناسی مرتبط نیست؟

- (۱) وجود راه‌های مختلف برای شناخت جهان و بررسی آنها
- (۲) مطالعه در توانایی انسان برای شناخت هستی
- (۳) اعتبار توانایی‌های انسان در شناخت هستی
- (۴) درک امکان هستی موجودات غیرمادی

۹۴. کدام گزینه صحیح نیست؟

- (۱) ساخت مسکن مهر (اصالت جامعه)
- (۲) کاهش حق بیمه برای کارمند (اصالت جامعه)
- (۳) افزایش تعاونی‌های تولیدی و مصرفی (اصالت فرد و جامعه توأمان)
- (۴) ساخت بزرگراه‌ها برای راحت رسیدن کارگران معدن به سرکار (اصالت فرد و جامعه توأمان)

۹۵. کدام گزینه درست است؟

- (۱) پاسخ‌های درست و عقلانی به سؤالات بنیادین در تصمیم‌گیری‌ها انسان را به نتیجه و سرانجام روشن می‌رساند.
- (۲) هنگامی که فلسفه مبانی هر علم را بررسی می‌کند و نتیجه آن را اساس و شالوده نظریات در علم قرار می‌دهد، وارد حوزه فلسفه مضاف شده است.
- (۳) معرفت به وجود فرع بر امکان شناخت است یعنی معرفت‌شناسی شاخه‌ای از علم است که در موضوع با وجودشناسی متفاوت است.
- (۴) رسیدن به نوعی درک و دریافت فلسفی و تحقق معرفت موجب رویارویی با پرسش‌ها و مجهولات فلسفی است.

۹۶. کدام گزاره صحیح است؟

- (۱) آیا تصورات و خیالات اموری واقعی هستند یا اموری ذهنی؟ مربوط به معرفت‌شناسی است.
- (۲) آیا تجربه و آزمایش روشی مطمئن برای کشف اسرار طبیعت است؟ مربوط به فلسفه اولی است.
- (۳) بررسی درباره اصل وجود و حقیقت جهان طبیعت و انسان، مربوط به ماوراءالطبیعه است.
- (۴) آیا هدف از تشکیل حکومت‌ها، برای برقراری عدالت است؟ مربوط به فلسفه سیاسی است.

۹۷. دغدغه سوفیست‌ها ..... بود که موجب ..... شد.

- (۱) عدم بیان واقع و دفاع از حقیقت - قائل نبودن ارزش و اعتبار برای حقیقت
- (۲) پیروزی بر رقیب - کمک گرفتن از مغالطه در استدلال‌های خود
- (۳) اشتغال به وکالت - کمک گرفتن از استدلال‌هایی که به ظاهر درست به نظر می‌رسیدند.
- (۴) تعلیم سخنوری و اشتغال به وکالت - اعتقاد به اینکه هر کس هر چه خودش می‌فهمد همان حقیقت است.

۹۸. کدام گزینه صحیح نیست؟

«روش عقلی و قیاسی روشی است که .....»

- (۱) در حل مسائل ریاضی که استفاده از حواس و ابزار آزمایشگاهی کمکی نمی‌کند، به کار می‌رود.
- (۲) به صورت توأمان همراه با روش تجربی در علمی مانند فیزیک و اقتصاد به کار می‌رود.
- (۳) در مسائل فلسفی که به اصل و اساس جهان و انسان مربوط است استفاده می‌شود.
- (۴) در آن با توانایی عقل و تجزیه و تحلیل دانسته‌ها می‌توان به حل مسئله و کشف مجهول نزدیک شد.

۹۹. کدام یک از اشکال زیر می‌تواند رابطه فلسفه عملی و فلسفه اخلاق و علم اخلاق را به درستی نشان دهد؟

۱۰۰. شاخه‌های دانش فلسفه قوانین بنیادی وجودشناسی و معرفت‌شناسی را به محدوده‌های خاص منتقل می‌سازند، منظور از محدوده‌های خاص

یعنی .....

(۲) دانش‌های فلسفی

(۱) شالوده نظریات در علوم

(۴) زیربنای علوم

(۳) علوم یا همان محدوده‌ای از وجود

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۱
۴ آبان ۱۴۰۳

یازدهم
انسانی

پاسخنامه علوم انسانی

ردیف	نام درس	سرگروه	گروه طراحی و بازنگری (به ترتیب حروف الفبا)	ویراستار
۱	ریاضی و آمار (۲)	نسیم اکبری	فرشاد ابوالقاسمی - محمد منتظران	ابوالفضل فروغی - مانی موسوی
۲	علوم و فنون ادبی (۲)	مرتضی کلاشلو	عرفان شکری - حسن عادلخانی	محمد کاووسی - محمود کاظمی
۳	جامعه‌شناسی (۲)	هانی رکن‌الدینی	مژده طالب - شیما کریمی	احسان اسدی - محمود کاظمی
۴	روانشناسی	فاطمه عباسی	فاطمه ابطحی - فاطمه عباسی	احسان اسدی - محمود کاظمی
۵	عربی، زبان قرآن (۲)	عرفان جالیزی	بهروز حیدربکی - خالد مشیرپناهی	سمانه ریحانی - مبینا بهرامی
۶	تاریخ (۲)	معین‌الدین تقی‌زاده	پیمان بیگدلی - سهیلا رضوی	احسان اسدی - نگار کاتبی
۷	جغرافیا (۲)	بهروز یحیی	پیمان بیگدلی - سهیلا رضوی	احسان اسدی - محمود کاظمی
۸	فلسفه (۱)	معصومه روزبهانی	ناهید جوهریان - معصومه روزبهانی	احسان اسدی - محمود کاظمی

گروه تایپ و ویراستاری (به ترتیب حروف الفبا)

زهرا احدی - امیرعلی الماسی - مبینا بهرامی - معین‌الدین تقی‌زاده - پریا رحیمی - مهرداد شمس - راضیه صالحی - انسیه مرزبان

برای اطلاع از اخبار مرکز سنجش آموزش مدارس برتر، به کانال تلگرام @taraaznet مراجعه نمایید.

ریاضی و آمار

گزینه ۲ صحیح است.

نقیض گزاره‌ای درست است که خود گزاره نادرست باشد.
بررسی گزاره‌ها:

(الف) $5\sqrt{2} - 7$ عددی مثبت است.

(ب) نام دیگر نمودار راداری، نمودار تار عنکبوتی است.

(ج) در معادله $x^2 + x + 3 = 0$ ، $\Delta = 1 - 12 = -11$ منفی است پس معادله جواب ندارد.

(د) $-\frac{2}{9} < -\frac{1}{5}$ درست است.

پس ارزش دو گزاره نادرست است. (گزاره‌های الف و ج) و نقیض آنها درست می‌باشد.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۲)

گزینه ۲ صحیح است.

ابتدا نقیض پیرانتز دوم را می‌نویسیم:

$$(p \vee q) \wedge (p \vee \sim p) \xrightarrow{\text{فکتورگیری می‌کنیم}} p \vee \underbrace{(q \wedge \sim q)}_F \equiv p$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۹)

گزینه ۳ صحیح است.

می‌دانیم $\frac{9}{4} = \frac{1}{4} + 2$ مربع کامل است. پس مقدم گزاره شرطی درست می‌باشد و برای اینکه گزاره شرطی نادرست باشد باید تالی نادرست باشد. همه گزینه‌ها درست است به جز گزینه ۳ زیرا:

$$\sqrt{2^2 + 3^2} = \sqrt{4 + 9} = \sqrt{13}$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۶)

گزینه ۳ صحیح است.

چون ارزش گزاره $p \vee q$ نادرست است پس p و q هر دو نادرست هستند.

$$(p \Rightarrow \sim q) \wedge (q \Leftrightarrow p) \equiv T$$

$$\begin{array}{cc} \underbrace{F \Rightarrow T}_T & \underbrace{F \Rightarrow F}_T \end{array}$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۹)

گزینه ۱ صحیح است.

$$\begin{array}{c|c|c|c} p & \sim p & p \Rightarrow \sim p & p \Leftrightarrow (p \Rightarrow \sim p) \\ \hline T & F & F & F \\ F & T & T & F \end{array}$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه‌های ۶ تا ۸)

گزینه ۳ صحیح است.

$$\text{قانون دمورگان} \quad \text{تبدیل شرطی به فصلی} \\ \sim (p \Rightarrow \sim q) \equiv \sim (\sim p \vee \sim q) \equiv p \wedge q$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۹)

گزینه ۳ صحیح است.

ارزش $\sim q$ نادرست است. پس q درست می‌باشد و چون $\sim p \wedge q$ درست است، پس باید $\sim p$ نیز درست و در نتیجه p نادرست است.

p	~q	~p ⇔ q	~p ∧ q	p ⇒ ~q
F	F	△ ≡ T	T	○ ≡ T

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۹)

گزینه ۲ صحیح است.

گزاره $p \Rightarrow (q \Rightarrow r)$ زمانی نادرست است که p درست و $q \Rightarrow r$ نادرست باشد. از طرفی $q \Rightarrow r$ زمانی نادرست است که q درست و r نادرست باشد. پس گزاره $p \Rightarrow (q \Rightarrow r)$ تنها در یک حالت p درست، q درست و r نادرست، نادرست است و در ۷ حالت درست است. پس:

$$\frac{\text{درست}}{\text{نادرست}} = \frac{7}{1} = 7$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۷)

گزینه ۱ صحیح است.

اگر $a^2 + 1 > 0$ نباشد، پس یا برابر صفر و یا کوچک‌تر از صفر است پس $(a^2 + 1 < 0)$ نادرست می‌باشد.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۴)

گزینه ۳ صحیح است.

گزینه ۳ نادرست است. زیرا رابطه شرطی وقتی نادرست است که مقدم درست و تالی نادرست باشد.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۷)

گزینه ۱ صحیح است.

به دلیل اینکه $p \wedge q \sim$ درست می‌باشد پس p و q هر دو درست‌اند. پس q درست و p نادرست است. حال به بررسی ارزش $(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$ می‌پردازیم:

$$\left. \begin{array}{l} p \Rightarrow q \equiv \overset{\text{د}}{\underset{\text{د}}{\text{د}}} \\ q \Rightarrow p \equiv \overset{\text{د}}{\underset{\text{د}}{\text{د}}} \end{array} \right\} \Rightarrow (p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p) \equiv \overset{\text{د}}{\underset{\text{د}}{\text{د}}} \wedge \overset{\text{د}}{\underset{\text{د}}{\text{د}}} \equiv \overset{\text{د}}{\underset{\text{د}}{\text{د}}}$$

پس هم‌ارزش نادرست یعنی F است پس گزینه ۱ صحیح است.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۹)

گزینه ۱ صحیح است.

ابتدا جدول ارزشی $(p \Rightarrow q) \wedge \sim p$ را رسم می‌کنیم:

p	q	p ⇒ q	~p	(p ⇒ q) ∧ ~p
د	د	د	ن	ن
د	ن	ن	ن	ن
ن	د	د	د	د
ن	ن	د	د	د

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۱۱)

گزینه ۳ صحیح است.

زمانی یک عبارت شرطی به انتفای مقدم درست است که مفهوم (عبارت اول) نادرست باشد و فقط در گزینه ۳ (۲۷ عددی اول است) نادرست است. پس گزینه ۳ به انتفای مقدم درست است.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۶)

گزینه ۱ صحیح است.

ابتدا جدول ارزشی $\sim [(p \wedge q) \vee r]$ را رسم می‌کنیم. ولی فقط در حالتی که p درست و q نادرست باشد. (چون p و q درست هستند.)

p	q	r	p ∧ q	(p ∧ q) ∨ r	~ [(p ∧ q) ∨ r]
د	ن	د	ن	د	ن
د	ن	ن	ن	ن	د

همان‌طور که دیده می‌شود $\sim [(p \wedge q) \vee r]$ هم‌ارزش $\sim r$ می‌باشد.

پس گزینه ۱ صحیح است.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۱۱)

۱۵. گزینه ۲ صحیح است.

می‌دانیم اگر n گزاره ساده داشته باشیم، جدول ارزشی 2^n ردیف دارد. پس اگر در حالت اول n گزاره ساده داشته باشیم، پس از اضافه شدن دو گزاره ساده دیگر $n+2$ گزاره ساده داریم. پس 2^{n+2} ردیف خواهیم داشت که برابر ۳۲ می‌باشد.

$$2^{n+2} = 32 \rightarrow 2^{n+2} = 2^5 \Rightarrow n+2 = 5 \Rightarrow n = 3$$

پس جدول اولیه 2^3 یعنی ۸ ردیف دارد.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۳)

علوم و فنون ادبی

۱۶. گزینه ۱ صحیح است.

آثار منشور: نفحات الانس، فیه مافیه، مرصادالعباد، جامع التواریخ، المعجم، صدپند، تذکره دولتشاه
آثار منظوم: موش و گربه، بوستان، جمشید و خورشید، عشاق‌نامه

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۹)

۱۷. گزینه ۳ صحیح است.

این شعر از جامی، شاعر قرن نهم می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۱۸. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نجم‌الدین کبری در یورش مغولان کشته شد، نه نجم‌الدین رازی.
(۲) تاریخ وصاف از جمله کتب مصنوع و سخت می‌باشد. (کتب ساده: مرصادالعباد و طبقات ناصری)
(۳) زبان شعری شعرای قرن هشتم به جز شعرای شاخصی مثل حافظ و خواجه رو به سستی رفت.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۸)

۱۹. گزینه ۲ صحیح است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۹)

۲۰. گزینه ۱ صحیح است.

قرن هفتم: نجم دایه، سعدی

قرن هشتم: حافظ، ابن یمن، خواجه کرمانی، سلمان ساوجی، عبید زاکانی، حمدالله مستوفی
قرن نهم: شاه نعمت‌الله ولی، جامی

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۲۱. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی موارد نادرست:

بهارستان (جامی)، تذکره دولتشاه (دولتشاه سمرقندی)، جمشید و خورشید (سلمان ساوجی)، تاریخ جهانگشا (عظاملک جوینی)، اخلاق‌الاشرف (عبید زاکانی)

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۹)

۲۲. گزینه ۳ صحیح است.

غزل‌های خواجه بر حافظ تأثیر گذاشته نه برعکس.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۱۶)

۲۳. گزینه ۱ صحیح است.

تحفة‌الاحرار و جمشید و خورشید تقلیدی از آثار نظامی هستند و بهارستان تقلیدی از گلستان سعدی است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۱۴)

۲۴. گزینه ۲ صحیح است.

م را کز عش	ق ت دی وا	ن گش تم
--- U	--- U	-- U
ف را ق و ص	ل یک سان می	ن ما ید
--- U	--- U	-- U

بررسی سایر گزینه‌ها:

$$(۱) \quad -U / -U / -U / -U$$

$$(۳) \quad ---U / ---U / ---U / ---U$$

$$(۴) \quad -U - / -U - / -U -$$

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۳)

۲۵. گزینه ۴ صحیح است.

چ این کا	خ دو لت	ب پر دا	خ تم
ب رو ده	د رز تر	ب یت سا	خ تم

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) م یان ما / ه من تا ما / ه گر دون: ۳ پایه آوایی

(۲) تاب ک رم / خرد ن گی / ری ک من: ۳ پایه آوایی

(۳) مرد آزا / د در م یا / ن گ روه: ۳ پایه آوایی

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۳)

۲۶. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱)

ام شب س بک	تر می ز نن	دین طب ل بی	هن گا م را
------------	------------	-------------	------------

(۲)

د رین س را	ی بی ک سی	ک سی ب در	ن می ز ند
------------	-----------	-----------	-----------

(۴)

خ دا یا	ب خا ری	م را نز	د رم
---------	---------	---------	------

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۳)

۲۷. گزینه ۳ صحیح است.

وزن بیت ۳: مفاعیلن مفاعیلن فعولن

وزن ابیات ۱، ۲ و ۴: فعولن فعولن فعولن

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۳)

۲۸. گزینه ۱ صحیح است.

صورت صحیح الگوی هجایی: - U - / - U - / - U - / - U -
(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۳)

۲۹. گزینه ۴ صحیح است.

وزن شعر فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعولن «- U - / - U - / - U - / - U -» است.

واژگان گزینه ۴ می‌توانند با قرارگیری در جاهای خالی، وزن این شعر را تکمیل کنند.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۱)

۳۰. گزینه ۴ صحیح است.

وزن مصراع‌های (الف)، (ب) و (و): مفاعیلن مفاعیلن فعولن

$$---U / ---U / ---U$$

وزن مصراع‌های (ج) و (ه): فعولن فعولن فعولن فعل

$$-U / -U / -U / -U$$

وزن مصراع (د): فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعولن

$$---U / ---U / ---U / ---U$$

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۰)

۳۱. گزینه ۲ صحیح است.
سه پایه آوایی این بیت ۴ هجا و آخرین پایه آن دارای ۳ هجا است.
ساق یا پی / ما ن پر کن / زان ک صا حب / مج ل ست
(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۴)
۳۲. گزینه ۲ صحیح است.
فضای این شعر عاشقانه و غنایی است.
(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۳)
۳۳. گزینه ۳ صحیح است.
مفهوم مشترک سایر ابیات: عدم درک عشق توسط بی تجربگان در عاشقی
(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۴)
۳۴. گزینه ۲ صحیح است.
مفهوم این بیت: راهگشا بودن پیغام از جانب دوست
(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۲)
۳۵. گزینه ۱ صحیح است.
بررسی ابیات:
الف) درخواست شناخت
ب) مفاخره
ج) تسلیم در برابر معشوق
د) قناعت
(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۴)
- جامعه‌شناسی**
۳۶. گزینه ۴ صحیح است.
وقتی فردی کتابی می‌نویسد یا مجسمه‌ای می‌سازد یا به دیگری مهر می‌ورزد، از جهان فردی (ذهنی) به جهان فرهنگی وارد می‌شود.
(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه ۵)
۳۷. گزینه ۱ صحیح است.
دیدگاه اول: طبیعت را در مقابل جهان انسانی قرار می‌دهد و ذهن و فرهنگ را طبیعی و مادی می‌شناسد.
در دیدگاه دوم: جهان ذهنی استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهد.
(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۶ و ۷)
۳۸. گزینه ۱ صحیح است.
فرهنگ محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست.
دانسته‌ها، تجربه‌ها و خلیقاتی که دیگران در آن با ما شریک نیستند، جهان فردی ما را می‌سازند.
در دیدگاه اول به علت تفاوت قائل نشدن بین علوم انسانی و علوم طبیعی، ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی را از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌کنند.
دیدگاه سوم همان دیدگاه قرآن است که بر تعامل هر سه جهان با یکدیگر تأکید دارد و بر مسئولیت فرد در قبال جامعه و فرهنگ تأکید می‌کند.
(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۴، ۷ و ۸)
۳۹. گزینه ۲ صحیح است.
بین دو بخش ذهنی و فرهنگی جهان انسانی تناسب و هماهنگی وجود دارد. هر فرهنگی نوع خاصی از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد به وجود می‌آورد و به همان نوع از عقاید و خصوصیات، اجازه بروز می‌دهد.
(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه ۵)
۴۰. گزینه ۳ صحیح است.
نگاه قرآن (دیدگاه سوم) برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است و از زندگی و مرگ امت‌ها سخن می‌گوید. در عین حال این دیدگاه جهان فردی اشخاص را نادیده نمی‌گیرد و بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه تأکید می‌کند.
(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه ۸)
۴۱. گزینه ۴ صحیح است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
۱) فرهنگ حق
۲) فرهنگ سلطه
۳) گونه دوم فرهنگ
(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۳)
۴۲. گزینه ۴ صحیح است.
معیار و میزان برای سنجش عقاید و ارزش‌ها ← حقیقت
قید و بندهایی که مانع رسیدن به کمال و حقوق انسانی می‌شوند ← آزادی
انسان محکوم به سرنوشتی محتوم است ← فرهنگ جبرگرا
پاسخ به پرسش‌های ثابت و متغیر ← عقلانیت
(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)
۴۳. گزینه ۳ صحیح است.
این نوع فرهنگ بشر را به بحران‌های روحی و روانی گرفتار می‌سازد.
(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۲، ۱۵ و ۱۶)
۴۴. گزینه ۲ صحیح است.
بررسی عبارت سوم: فرهنگ سرمایه‌داری کانون ثروت و قدرت را مورد توجه قرار می‌دهد.
(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۲، ۱۳ و ۱۵)
۴۵. گزینه ۳ صحیح است.
گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ از ویژگی‌های فرهنگ صهیونیسم هستند، اما گزینه ۳ مربوط به فرهنگ سرمایه‌داری است.
(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۳)
- روانشناسی**
۴۶. گزینه ۴ صحیح است.
فرضیه، یک جمله خبری کاملاً خنثی است که در آن هیچ یک از قیدهای تأکیدی مثل قطعاً، لزوماً و عباراتی مثل باید و نباید و ارزش‌گذاری، مثل بهتر است بیان نمی‌شود، بنابراین گزینه ۴ صحیح است.
(روانشناسی یازدهم، صفحه ۱۲)
۴۷. گزینه ۳ صحیح است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
۱) به طور کلی ارائه راهکار برای یک موضوع زیرمجموعه کنترل قرار می‌گیرد.
۲) مشخص کردن دلایل و عوامل مؤثر بر یک پدیده، زیرمجموعه تبیین قرار می‌گیرد.
۴) زمانی که احتمال وقوع پدیده‌ای پیش‌بینی می‌شود، با هدف پیش‌بینی روبه‌رو هستیم.
نکته: منظور از توصیف بیان چپستی یک موضوع است، در گزینه سوم چپستی مفهوم خوگیری بیان شده است.
(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۴۸. گزینه ۴ صحیح است.

از آنجا که منظور از تعریف عملیاتی، تعریف دقیق و شفاف و قابل اندازه‌گیری از متغیر می‌باشد، گزینه چهارم صحیح است چرا که متغیر مورد نظر یعنی عزت نفس را به عدد و رقم تبدیل کرده است. سایر گزینه‌ها تعریف عملیاتی نیستند؛ چون متغیر در آنها کمی نشده است. نکته: میزان یادگیری دانش‌آموزان در گزینه سوم، تعریف دقیق و شفاف و کمی از پیشرفت تحصیلی نیست.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۴۹. گزینه ۴ صحیح است.

هر چه از سوی شناخت پایه به سوی شناخت عالی پیش برویم، عمل پردازش پیچیده‌تر می‌شود. بررسی گزینه‌ها:
 (۱) اشاره به توجه و شناخت پایه دارد.
 (۲) اشاره به ادراک و شناخت پایه دارد.
 (۳) اشاره به قضاوت و شناخت عالی دارد.
 (۴) اشاره به تصمیم‌گیری دارد که عالی‌ترین مرتبه شناخت است، در نتیجه عمل پردازش در این گزینه پیچیده‌تر از سایر گزینه‌هاست.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

۵۰. گزینه ۲ صحیح است.

سارا در هفت سال اول است و در نتیجه باید بدون درخواست اطاعت از جانب کودک، سعی کرد تا از حس تقلیدش بهره بگیرد. مادر سارا می‌تواند با مرتب کردن وسایل منزل روبه‌روی او، این رفتار را به مرور زمان به او بیاموزد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) علی در دوره نوجوانی (هفت سال سوم) است و باید او را در تصمیم‌گیری‌ها دخالت داد.

(۲) محسن در کودکی (هفت سال اول) است و با رفتار پسندیده سعی شده تا از حس تقلیدش بهره بگیرد.

(۴) سمیرا در کودکی (هفت سال دوم) است و بایستی در تأدیب او کوشش کرد و زشتی و زیبایی‌ها را به او فهماند.

(روانشناسی یازدهم، صفحه ۴۴)

۵۱. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) روش‌های ارائه شده در علم تجربی، تنها در حیطه امور مشاهده‌پذیر و محسوس قابل اجرا و معتبر است.

(ب) برخی از دانشمندان علوم تجربی با ورود به حیطه موضوعات غیرمحسوس (موضوعاتی که امکان مشاهده مستقیم و تجربی آنها وجود ندارد) به اظهار نظر در امور محسوس پرداخته و تبیین‌های ارائه شده براساس سایر منابع معرفتی مثل عقل و شهود و ... را نادرست می‌دانند.

(ج) تنها چیزی که علم تجربی در مواجهه با امور غیرمحسوس می‌تواند ادعا کند نمی‌دانم است. علم تجربی برای کسب معرفت و دانش درباره موجودات غیرقابل مشاهده (غیرمحسوس) باید از تبیین‌های سایر منابع معرفتی غیر از علوم تجربی استفاده کند مثل عقل و شهود و ...

(د) هر نظریه علمی که براساس مشاهده و تجربه شکل گرفته است، خود بر نظریه‌ها و مبانی منطقی، شهودی و ... تکیه داشته و با تغییر در آنها، نظریه‌های علم تجربی هم تغییر می‌کند.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

۵۲. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) مطالعه رفتار در شرایط طبیعی یا فیلم‌برداری و ... مشاهده می‌باشد. مطالعه تعداد تکه کلام‌های دانش‌آموزان با روش مشاهده امکان‌پذیر می‌باشد.
 (ب) وقتی موضوعی از راه مشاهده قابل بررسی نباشد (غیرقابل مشاهده) محقق از خود فرد درباره افکار و رفتار و نظریات و سلاقی و علایق خاص او می‌پرسد.

سطح رضایت از طریق مشاهده قابل بررسی نمی‌باشد، پس باید از پرسش‌نامه استفاده شود.

(ج) آزمون ابزاری برای کمی کردن ویژگی‌های روان‌شناختی است مثل اضطراب، هوش، ترس، فوبیا و ...

برآورد میزان هوش و قدرت سازگاری از طریق آزمون امکان‌پذیر است.

(د) اگر موضوعی از راه مشاهده قابل بررسی نباشد (غیرقابل مشاهده) و با استفاده از پرسش‌نامه هم نتوان آن را مطالعه کرد، یعنی از پرسش‌های از قبل تعیین شده نتوان استفاده کرد باید از روش مصاحبه استفاده کرد که دقیق و عمیق و هدفمند است. مثل شناسایی ریشه‌های ترس از ارتفاع.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۵۳. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی ابیات:

(الف) همنشین و قرین نشان از عامل بیرونی و محیطی در رشد دارد.

(ب) لکه ابر همنشین آفتاب می‌شود پس تأثیر محیط بر رشد است.

(ج) بدگهر یا بدذات یا بدبنیاد نشان از عامل وراثت دارد.

(د) بی‌اصل و نسب یعنی بدون بنیاد و اصالت که نشان از عامل وراثت دارد.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۳۸، ۳۹ و ۴۲)

۵۴. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) بازی‌های دوره دبستان (کودکی دوم) قاعده‌مند است. به صورت مشترک و گروهی بازی می‌کنند. علاقه به بازی با هم‌جنس را دارند.

(۲) در بازی‌های دوران کودکی اول (پیش‌دبستان) بازی به صورت موازی و انفرادی است. هم‌جنس و غیرهم‌جنس کنار هم بازی می‌کنند ولی بازی مشترکی ندارند.

(۳) در دوره پیش دبستان یا کودکی اول بازی به صورت انفرادی و موازی است.

(۴) در سنین ۱۰-۷ سالگی (کودکی دوم) بازی‌ها گروهی و قاعده‌مند و اشتراکی است و قبل از آن برای کودک مهم نبود که بازی با هم‌جنس باشد یا غیرهم‌جنس. ولی در این دوره علاقه زیادی به بازی با هم‌جنس وجود دارد.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۵۰ و ۵۱)

۵۵. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) برای اخلاق یک فرآیند تدریجی و پیچیده طی می‌شود نه ناگهانی.

(ج) کودک ابتدا مهارت حرکات درشت مثل بالا رفتن از پله را به دست می‌آورد و سپس مهارت حرکات ظریف مثل بستن بند کفش را به دست خواهد آورد.

(روانشناسی یازدهم، صفحه‌های ۴۵ تا ۴۷، ۵۱ و ۵۲)

عربی، زبان قرآن

۵۶. گزینه ۳ صحیح است.

«أَمَّا»: ایمان آوردیم، ایمان آورده‌ایم (رَد ۱ و ۲) [فعل ماضی است، نه مضارع].

«اغفر لنا»: ما را ببامرز، ما را ببخش (رَد ۲ و ۴) [اولاً؛ «اغفر» فعل امر است که در ۲ و ۴ اشتباه ترجمه شده، ثانیاً؛ «لنا» در ۲ ترجمه نشده و «از تو» نیز اضافی است].

«إرحمنا»: به ما رحم کن (رَد ۴) [فعل امر است که در ۴ اشتباه ترجمه شده]، در ضمن؛ «پس» در ۲ ترجمه درستی برای «و» نیست.

«خیر الرأحمین»: بهترین (نیکوترین) رحم‌کنندگان (رَد ۱ و ۲) [اولاً؛ «الرأحمین» جمع است که در ۱ و ۲ مفرد ترجمه شده، ثانیاً؛ ترکیب اضافی است و «خیر» اسم تفضیل است که در ۱ اشتباه ترجمه شده است].

(عربی یازدهم، صفحه ۸)

۵۷. گزینه ۴ صحیح است.

ترجمه کلمات مهم: یهدون: هدیه می‌دهند / خیر إخوانه: بهترین دوستانش.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) راهنمایی می‌کنند (هدیه می‌دهند؛ «هذی: راهنمایی کرد»)

(۲) عیب‌های انسان را به وی (به انسان عیب‌هایش را)، بهتر از (بهترین؛ «مِن» نیامده و باید از صفت عالی استفاده کنیم).

(۳) راهنمای ... شوند (مانند گزینه ۱)، دوستان خوب او (بهترین دوستانش؛ «خیر» اینجا اسم تفضیل است).

(عربی یازدهم، صفحه ۸)

۵۸. گزینه ۱ صحیح است.

ترجمه کلمات مهم: مُهَانًا: خوار / يُرضی: خشنود می‌سازد / يُعاقِب: کیفر می‌دهد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) دشنام‌دهنده خوار خود را (دشنام‌دهنده خود را خوار؛ «مُهَانًا» صفت نیست.) / خودش کیفر داده می‌شود (خودش را کیفر می‌دهد؛ با توجه به منصوب بودن «نفس»، «یُعاقِب» معلوم است).

(۳) چه کسی (کسی که؛ «مِن» موصول داریم)، «تا» اضافی است، خشنود شود (خشنود می‌سازد، «یُرضی» معلوم و متعدی است).

(۴) خوشحال می‌کند (خشنود می‌سازد)، خودش کیفر داده می‌شود (مانند گزینه ۲).

(عربی یازدهم، صفحه ۱۱)

۵۹. گزینه ۲ صحیح است.

ترجمه کلمات مهم: المعروف: کار خوب / ناهون: بازدارنده / المُنکر: کار زشت / یتواضعون: فروتنی می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) راستین (شایسته، درستکار)، کارهای زشت (کار زشت؛ «المنکر» مفرد است)، متواضع‌اند (فروتنی می‌کنند؛ «یتواضعون» فعل است).

(۳) اعمال صالح (المعروف» مفرد است نه جمع)، گریزان (بازدارنده)، برای (در برابر)

(۴) اشتیاق نشان می‌دهند (مشتاق‌اند؛ «مشتاقون» اسم است.) / گریزان (مانند گزینه ۳) / فروتن‌اند (مانند گزینه ۱)

(عربی یازدهم، صفحه ۳)

۶۰. گزینه ۲ صحیح است.

قبر (استخوان پوسیده)، استشمام کردیم (استشمام می‌کنیم، «نَشَّمُ» مضارع است).

(عربی یازدهم، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۶۱. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «هناک» معنای «آنجا، وجود دارد»، می‌دهد، الأفضل (أفضل)

(۳) هناک (مانند گزینه ۱)، فساتینه (له فساتین، باید معنای «مالکیت» را بیان کنیم).

(۴) المتجر (متجر؛ «مغازه» خبر است و باید «متجر» بدون «ال» بیاید)، لزمیلی (زمیلی)، فساتینه (مانند گزینه ۳)

(عربی یازدهم، صفحه ۱۰)

۶۲. گزینه ۳ صحیح است.

ترجمه عبارت سؤال: «زمان گذشت و قلبم می‌گوید که تو در حال آمدن هستی» که به امیدواری عاشق به پایان فراق اشاره دارد.

بررسی مفهوم گزینه‌ها:

(۱) وقتی کسی، خیری را از دست می‌دهد قدرش را بیشتر می‌داند تا زمانی که آن را در اختیار داشته باشد.

(۲) دوری در روابط به کم شدن اختلافات و زیاد شدن محبت می‌انجامد.

(۳) مانند عبارت سؤال

(۴) ترجمه: «از قلب به قلب [راه وجود دارد]. مفهوم: دل به دل راه دارد.

(عربی یازدهم، صفحه ۱۹)

ترجمه متن:

روزی جوانی از ادیسون پرسید: «شنیده‌ام که تو برای اختراع لامپ بسیار تلاش کردی، اما موفق نشدی. چرا بعد از ۹۹۹ بار فعالیت را ادامه دادی؟» ادیسون با آرامش و خونسردی به او گفت: «من ۹۹۹ بار شکست نخوردم بلکه ۹۹۹ شیوه یاد گرفتم که به من یاد دادند که لامپ چگونه ساخته نمی‌شود.»

۶۳. گزینه ۳ صحیح است.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) ادیسون ناامید نشد زمانی که بارها در کارش شکست خورد.

(۲) اختراع لامپ، کار بسیار دشواری بوده است.

(۳) ادیسون از سؤال جوان، عصبانی و ناراحت شد. *

(۴) بعد از هر شکست، ادیسون در کارش پیشرفت کرد.

۶۴. گزینه ۲ صحیح است.

ترجمه گزینه‌ها:

(۱) شکست پلی برای پیروزی است.

(۲) بهتر از خوبی، انجام‌دهنده آن است. *

(۳) هر کس تلاش کند، می‌یابد.

(۴) بزرگ‌ترین مصیبت، قطع شدن امید است.

۶۵. گزینه ۱ صحیح است.

فاعله ← نائب فاعله («لایصنع» مجهول است و نائب فاعل دارد).

۶۶. گزینه ۳ صحیح است.

أَعْبَد: عبادت کننده‌ترین (اسم تفضیل و بر وزن «أَفْعَل» و «مَن: کسی که» موصول است). عبادت کننده‌ترین مردم کسی است که واجبات دینی را برپا داشته است.

(عربی یازدهم، درس‌های ۱ و ۲)

۶۷. گزینه ۲ صحیح است.

ترجمه عبارت سؤال: «من دانش‌آموز کلاس نهم و برادرم دانش‌آموز کلاس هفتم است. پس برادرم از من ..... است.»

چون مقایسه شکل گرفته به اسم تفضیل نیاز داریم و طبیعی است که دانش کلاس هفتم از دانش‌آموز کلاس نهم کوچک‌تر است.

(عربی یازدهم، صفحه ۵)

۶۸. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) شهادت می‌دهم که تو پیامبر خدایی. (أَشْهَدُ: فعل مضارع، ثلاثی مجرد از صیغه متکلم وحده است.)
- ۲) دوستم در نکوهش دوستش زیاده‌روی کرد. (أَغْرَقَ: فعل ماضی، از باب «إفعال» و از صیغه مفرد مذکر غایب است.)
- ۳) تو مشهورترین بازیکنان در کشور هستی. (أَشْهَرُ: اسم تفضیل است.)
- ۴) محمود در دانشگاه فیزیک را دوست داشت. («أَحَبَّ»: فعل ماضی از باب «إفعال» و از صیغه مفرد مذکر غایب است.)

(عربی یازدهم، صفحه‌های ۵ و ۶)

۶۹. گزینه ۳ صحیح است.

- در این گزینه «اسم مکان» وجود ندارد. «مَبَاحِث» هرچند بر وزن «مَفَاعِل» است، ولی چون معنی مکان ندارد، اسم مکان نیست. در سایر گزینه‌ها به ترتیب، «مَخَازِن: انبار»، «مَنْزِل» و «مَطْبَعَة (چاپخانه)» همگی اسم مکان هستند.

(عربی یازدهم، صفحه ۹)

۷۰. گزینه ۲ صحیح است.

- «أَخْرَ» بر وزن «أَفْعَلَ» اسم تفضیل است و مؤنثش بر وزن «فُعْلَى» می‌آید ← آخری. دقت کنید که مؤنث رنگ‌ها و عیب‌ها بر وزن «فُعْلَاء» می‌آید.

(عربی یازدهم، صفحه‌های ۵ و ۶)

تاریخ

۷۱. گزینه ۲ صحیح است.

- تاریخ علمی متکی بر روش و قواعد خاص خود است. مورخان با کاوش و نقد و بررسی شواهد و مدارک مندرج در منابع تاریخی قادر به شناخت، تحلیل و تفسیر رویدادها و تحولات گذشته هستند.

(تاریخ یازدهم، صفحه ۲)

۷۲. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲ و ۳) مربوط به تاریخ‌های محلی است.
- ۴) مربوط به نوشته‌های جغرافیایی است.

(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۵، ۷ و ۸)

۷۳. گزینه ۱ صحیح است.

- از مشهورترین چهره‌های تاریخ‌نگاری روایی، مورخ و مفسر مشهور، محمدبن جریر طبری می‌باشد. در بحث نوشته‌های جغرافیایی در منابع تاریخی کتاب‌هایی با عنوان مشترک المسالك و الممالک تألیف نویسندگان مختلف از جمله اصطخری مطرح می‌باشند.

(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۸ و ۱۷)

۷۴. گزینه ۳ صحیح است.

- از معروفترین آثار تاریخ محلی تاریخ سیستان است. تاریخ بیهقی اثر ابوالفضل بیهقی از مشهورترین تاریخ‌های سلسله‌ای است.

از مشهورترین تک‌نگاری‌ها می‌توان به عجائب‌المقدور فی نوائب تیمور اشاره کرد.

از مهم‌ترین و مشهورترین تاریخ‌های عمومی می‌توان به تاریخ طبری اشاره کرد.

(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۴ تا ۶)

۷۵. گزینه ۲ صحیح است.

- کتاب‌های سیاست‌نامه‌ای حاوی اطلاعات سودمندی درباره شیوه کشورداری و مناسبات حکومت و مردم و تشکیلات اداری و غیره است ولی اندرنامه‌ها بیشتر به اخلاق کشورداری و مناسبات اخلاقی فرمانروا و مردم می‌پردازند. از نمونه‌های مشهور اندرنامه‌ها می‌توان به قابوس‌نامه، نوشته عنصرالمعالی در قرن پنجم هجری اشاره کرد.

(تاریخ یازدهم، صفحه ۱۱)

۷۶. گزینه ۳ صحیح است.

- در گذشته مورخانی مانند مسعودی برای بررسی درستی یا نادرستی برخی از اخبار و گزارش‌های تاریخی به مسافرت می‌رفتند و مکان رویدادها را از نزدیک بررسی می‌کردند.

(تاریخ یازدهم، صفحه ۱۴)

۷۷. گزینه ۱ صحیح است.

- یعقوبی، مقدسی، ابن مسکویه، بیهقی و ابن اسفندیار عدم مطابقت یک روایت تاریخی با عقل را دلیلی بر بطلان و نادرستی آن می‌دانستند.

(تاریخ یازدهم، صفحه ۱۵)

۷۸. گزینه ۲ صحیح است.

انواع روش‌های تاریخ‌نگاری عبارتند از:

- ۱) تاریخ‌نگاری روایی
- ۲) تاریخ‌نگاری ترکیبی
- ۳) تاریخ‌نگاری تحلیلی

اعتبارسنجی به کمک دستاوردهای سایر علوم انسانی: پژوهش‌ها و داده‌های سایر علوم، نظیر جامعه‌شناسی، اقتصاد، جامعه‌شناسی تاریخی، جغرافیای تاریخی، اسطوره‌شناسی، زبان‌شناسی، خط‌شناسی، نسخه‌شناسی، نشانه‌شناسی، مردم‌شناسی و برخی رشته‌های دیگر، دستاوردهای ارزشمندی را پیش روی مورخان قرار می‌دهند.

(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۷۹. گزینه ۲ صحیح است.

- مروج الذهب از نمونه‌های تاریخ‌نگاری براساس موضوع محوری است و از برجسته‌ترین آثار تاریخ‌نگاری تحلیلی است که در آن مورخ با بررسی موشکافانه تمام اخبار و روایت‌های مربوط به یک رویداد و نقد آنها، علل و آثار و پیامدهای واقعه را تحلیل و تفسیر می‌کند.

(تاریخ یازدهم، صفحه ۱۸)

۸۰. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارات نادرست:

موارد (ج) و (د) مربوط به تاریخ‌نگاری روایی هستند.

(تاریخ یازدهم، صفحه ۱۷)

جغرافیا

۸۱. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) مربوط است به اینکه نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند.
- ۳) مربوط است به اینکه نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.
- ۴) مربوط است به اینکه انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.

(جغرافیا یازدهم، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۴)

۸۲. گزینه ۴ صحیح است.
این گزینه در رابطه با این مطلب است که انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.
(جغرافیا یازدهم، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)
۸۳. گزینه ۲ صحیح است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) با رفتن به سمت بیابان صحرا، بارندگی کمتر می‌شود اما دما نه.
(۲) بارش در تمام طول سال مربوط به ناحیه استوایی است.
(۴) مراتع مداری از علفزارهای کوتاه‌قد تشکیل شده است.
(جغرافیا یازدهم، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)
۸۴. گزینه ۳ صحیح است.
سایر موارد مربوط به عوامل انسانی هستند.
(جغرافیا یازدهم، صفحه‌های ۶ تا ۹)
۸۵. گزینه ۴ صحیح است.
جغرافی‌دانان با توجه به معیارها حدود یا مرزهای هر ناحیه را روی نقشه رسم می‌کنند و نواحی مختلف را روی نقشه نمایش می‌دهند.
(جغرافیا یازدهم، صفحه ۵)
۸۶. گزینه ۱ صحیح است.
ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است. (وحدت‌یابی)
(جغرافیا یازدهم، صفحه ۴)
۸۷. گزینه ۳ صحیح است.
این عبارت در رابطه با ناحیه مرطوب با پوشش گیاهی غنی و فعالیت دامداری است.
(جغرافیا یازدهم، صفحه ۳)
۸۸. گزینه ۱ صحیح است.
هر ناحیه جغرافیایی به درجه‌ای از همگونی رسیده است که از سایر بخش‌های پیرامون خود متمایز می‌شود و با آنها تفاوت دارد.
(جغرافیا یازدهم، صفحه ۴)
۸۹. گزینه ۳ صحیح است.
تصویر گویای آن است که گاهی یک ناحیه آب و هوایی یا زبانی و قومی بین چند استان یا حتی چند کشور قرار می‌گیرد.
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) مقیاس می‌تواند جهانی باشد.
(۲) تعیین مرز در نواحی انسانی دشوارتر است.
(۴) ارتباطی با تصویر ندارد.
(جغرافیا یازدهم، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)
۹۰. گزینه ۱ صحیح است.
نواحی انسانی در بستر نواحی طبیعی شکل می‌گیرند.
(جغرافیا یازدهم، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)
- فلسفه**
۹۱. گزینه ۴ صحیح است.
اساساً هر دانشی از دو جهت از سایر دانش‌ها متمایز و جدا می‌گردد:
(۱) از جهت موضوعی که آن دانش درباره آن بحث می‌کند.
(۲) از جهت روشی که در آن دانش مورد استفاده قرار می‌گیرد.
(فلسفه یازدهم، صفحه ۸)
۹۲. گزینه ۳ صحیح است.
تفکر واسطه رسیدن انسان از مجهولات به معلومات و از پرسش‌ها به پاسخ‌ها است و از طریق تفکر، انسان روش درست رجوع به اندوخته‌ها و انتخاب مناسب معلومات را در اختیار دارد. بدون تفکر کاری از انسان ساخته نیست.
(فلسفه یازدهم، صفحه ۴)
۹۳. گزینه ۴ صحیح است.
درک امکان‌پذیری واقعیات هستی در حوزه وجودشناسی مطرح می‌شود.
(فلسفه یازدهم، صفحه ۱۲)
۹۴. گزینه ۳ صحیح است.
افزایش تعاونی‌های تولیدی و مصرفی به دلیل در نظر گرفتن منافع جمع، جزء برنامه‌های اقتصادی آنانی است که برای جامعه اصالت قائلند.
(فلسفه یازدهم، صفحه ۱۶)
۹۵. گزینه ۲ صحیح است.
مبانی و زیربنای علوم در فلسفه بررسی می‌شوند و به آن بخش از مباحث فلسفی که مبانی هر علم را بررسی می‌کند، فلسفه مضاف آن علم گفته می‌شود که آنچه در فلسفه‌های مضاف پذیرفته می‌شود اساس و شالوده نظریات در علوم قرار می‌گیرد.
(فلسفه یازدهم، صفحه ۱۵)
۹۶. گزینه ۴ صحیح است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) بحث از واقعی بودن یا نبودن مربوط به بحث وجودشناسی است که بخشی از بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه می‌باشد.
(۲) در ارتباط با فلسفه علوم طبیعی و تجربی است. (فلسفه سفلی)
(۳) به جای کلمه ماوراءالطبیعه باید از مابعدالطبیعه استفاده می‌شد زیرا مابعدالطبیعه همان فلسفه اولی یا هستی‌شناسی است اما ماوراءالطبیعه به مرتبه‌ای از جهانی که غیرمادی و نامحسوس است اشاره دارد.
(فلسفه یازدهم، صفحه‌های ۸، ۹ و ۱۴)
۹۷. گزینه ۱ صحیح است.
دغدغه برخی از سوفیست‌ها بیان واقع و دفاع از حقیقت نبود و چون این گروه پیروزی بر رقیب را مهم‌ترین هدف می‌دانستند و در استدلال‌های خود بیشتر از مغالطه کمک می‌گرفتند، به تدریج این رویه موجب شد تا برای حقیقت اعتبار و ارزش قائل نباشند.
(فلسفه یازدهم، صفحه ۷)
۹۸. گزینه ۲ صحیح است.
علمی مانند فیزیک و اقتصاد که دارای روش تجربی هستند یعنی با استفاده از حواس و آزمایشگاه و ابزارهایی مانند میکروسکوپ و ... به حل مسائل خود دست می‌یابند و از روش قیاسی بهره نمی‌جویند.
(فلسفه یازدهم، صفحه ۱۰)
۹۹. گزینه ۱ صحیح است.
علم اخلاق یکی از انواع فلسفه عملی است، پس رابطه آن با فلسفه عملی مطلق است.
فلسفه اخلاق یکی از شاخه‌های فلسفه اولی و زیرمجموعه فلسفه نظری است، پس رابطه آن با فلسفه عملی تباین است.
۱۰۰. گزینه ۳ صحیح است.
هر علم درباره یک موجود خاص بحث می‌کند، پس محدوده‌های خاص یعنی یک موجود خاص که موضوع هر علم را تشکیل می‌دهد.
(فلسفه یازدهم، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)